

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Heiki Hallik
heiki@pats.ee

Teie 17.04.2025
Meie 23.05.2025 nr 20-1/3592

Vastus pöördumisele

Lugupeetud härra Hallik

Täname Teid kirja eest.

Esitasite taotluse hinnata, kas Tapa Vallavolikogu 27.02.2025 otsus nr 180 „Volituste andmine kontsessioonilepingu sõlmimiseks“ ning selle tegemise menetlus on kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kohaliku omavalitsuse korralduse seadusega, arvestades Teie kui volikogu liikme subjektiivsete menetluslike õiguste võimalikku rikkumist ning üldisi hea halduse põhimõtteid.

Vastavalt [Vabariigi Valitsuse seaduse](#) (VVS) § 75³ lõikele 1 teostab Justiits- ja Digiministeerium haldusjärelevalvet kohaliku omavalitsuse üksuste haldusaktide õiguspärasuse üle. Justiits- ja Digiministeeriumi poolt teostatava järelevalve eelduseks on VVS § 75³ lõikest 4 tulenevalt kohaliku omavalitsuse üksuse haldusakti õigusvastasus ja avaliku huvi rikkumine. Sõltumata sellest, kas tingimused on või ei ole täidetud, on ministeeriumil kaalutusõigus küsimuses, kas järelevalvet alustada või mitte.

Juhite tähelepanu asjaolule, et eelnõu tehti volikogu liikmetele teatavaks kõigest 6 päeva enne otsust. Selgitame, et [kohaliku omavalitsuse korralduse seadus](#) (KOKS) § 43 lõige 3 sätestab, et volikogu kokkukutsumisel tuleb kutses ära näidata arutusele tulevad küsimused ja kutse peab olema volikogu liikmetele teatavaks tehtud vähemalt neli päeva enne volikogu istungit. Kutsega koos tehakse volikogu liikmetele kättesaadavaks istungi materjalid. Sellest tulenevalt on seaduses ettenähtud tähtaeg isegi lühem kui Tapa vald oma põhimääruses ette on näinud.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus ei sätesta reegleid selle kohta, millise põhjendusega või milliste asjaolude tõttu on lubatud otsuse vastu võtmine kontsessioonilepingu sõlmimiseks. Asjaolud, mis Te olete oma pöördumises välja toonud (kuni 20-aastase kontsessioonilepinguga spordi- ja vabaajakeskuse rajamiseks kaasneb valla eelarvele vähemalt 9,6 miljoni euro suurune kohustus; otsus võeti vastu formaalselt, kuid sisulise ettevalmistuseta – dokumentatsioon oli puudulik; otsuse mõju rahastusele, lepingulised kohustused ja avalik huvi jäid põhjalikult analüüsimata; volikogu liikmetel ei olnud võimalik otsustada informeeritult ega vastutustundlikult; teenuse hind on ebaproportsionaalselt kõrge), on otstarbekuse küsimused. VVS § 75¹ lõike 4 esimesest lausest tulenevalt hõlmab haldusjärelevalve teise haldusekandja üle haldusülesannete täitmise otstarbekuse kontrollimist ainult seaduses sätestatud juhul. Seadus ei näe ette, et Justiits- ja Digiministeerium saaks haldusjärelevalve raames hinnata kohaliku omavalitsuse üksuse otsuste otstarbekust. Seega ei saa ministeerium anda hinnangut sellele, kas Tapa Vallavolikogu põhjendused otsuse nr 180 volituste andmisel kontsessioonilepingu sõlmimiseks olid asjakohased või mitte.

Olete oma kirjas viidanud ka puuduvale või mittetäielikule lepinguprojektile ja seletuskirjale. Ühestki õigusaktist ei tulene, et otsuse eelnõule tuleb lisada lepinguprojekt ja seletuskiri. [Tapa valla põhimääruse](#) § 60 lõikest 4 tuleneb seletuskirja nõue määruse, kuid mitte otsuse eelnõu puhul. Lisaks olete toonud välja, et käibemaksuarvestust ei olnud kajastatud. Ka sellist nõuet ei ole õigusaktis sätestatud. Samas on Tapa Vallavolikogu otsuses nr 180 rahalise kohustuse summa järel sulgudes märgitud, et lisandub käibemaks.

Lõpetuseks peab Justiits- ja Digiministeerium vajalikuks rõhutada, et juhul, kui volikogu liige ei nõustu volikogus vastu võetud otsustustega, tuleb oma poliitilise tahte realiseerimiseks lähtuda eeskätt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses sätestatud võimalustest, sh võimalusest esitada eelnõusid ja pöördumisi. Näiteks on volikogu liikmel võimalus esitada eelnõu volikogu varasema otsuse kehtetuks tunnistamiseks või valla põhimääruses sätestatud korra täpsustamiseks (sh volikogu otsuse juurde kuuluvate kohustuslike dokumentide loetelu lisamiseks). Omavalitsuse sisesuhete pinnalt tekkivate vaidluste lahendamine valdkonna eriseaduses ettenähtud võimaluste kaudu aitab kaasa volikogu liikmete vastutuse tunnetamisele ning oma rolli teadvustamisele kohaliku omavalitsuse kui terviku toimimises.

Avaldame lootust, et meie selgitused on informatiivsed ning abiks edasiste tegevuste planeerimisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Victoria Tamme
nõunik

Victoria Tamme 53523094
victoria.tamme@justdigi.ee